

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 704/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen järviruo'on leikkuun edistämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Eeva-Johanna Elorannan /sd ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 704/2021 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä Saaristomeren tilan parantamista tukevan järviruo'on leikkuun luvituksen keventämiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Yleisimpiä järviemme tai merialueiden kunnostustarvetta aiheuttavia ongelmia ovat rehevöityminen, mataloituminen ja umpeenkasvu. Vesien kunnostuksessa käytetään Suomessa monia menetelmiä kuten vesikasvien poistoa, vedenpinnan nostoa, hapetusta, hoitokalastusta ja ruoppausta. Yksi pisimpään käytetyistä ja tutkituista menetelmistä on vesikasvien poisto joko vesialueelta uposlehtisten poisto tai sen lisäksi ilmaversoisten kuten järviruo'on niittäminen ja niiden biomassan poisto vesistöistä.

Suomessa suurin osa toteutettavista vesikasvienpoistosta ml. järviruo'on leikkuuhankkeista toteutetaan vesilain mukaisella ilmoitusmenettelyllä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) ja vesialueen omistajille. Kaikkien vesialueen omistajien kuuleminen järviruo'on leikkaushankkeissa on tarpeellista, koska järvi ruo'on leikkaus voidaan tapauskohtaisesti nähdä myös haitalliseksi toimenpiteeksi.

Vesilain ilmoitusmenettelyn (VL 2:15 §) tarkoituksena on saattaa viranomaisen tietoon sellaiset vähäistä suuremmat vesitaloushankkeet, jotka eivät kuitenkaan edellytä vesilain mukaista lupaa. Vesitaloushankkeesta vastaavan tulee ilmoittaa VL 2 luvun 15 §:n 1 momentissa yksilöidyistä hankkeista valtion viranomaiselle (ELY-keskus) ennen toimenpiteen aloittamista. Ilmoitus on tehtävä vähintään 30 vuorokautta ennen toimenpiteen aloittamista. Jos vesitaloushanke voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää, ja tämä muutos aiheuttaa VL 3 luvun 2 §:n 1 momentin 1-9 kohdassa lueteltuja vaikutuksia, vesitaloushankkeella on oltava lupaviranomaisen lupa.

Alueellisten ELY-keskusten asiantuntijatuki on kaikkien hakijoiden käytettävissä, kun arvioidaan laaja-alaisten järviruo'on leikkuuhankkeen lupatarvetta. Ilmoitusmenettelyä ja mahdollista luvan hakemista voidaan helpottaa rahoittamalla ja tukemalla yhteisten vesialueiden järjestäytymistä ja

kannustamalla osakaskuntien perustamiseen. Tämä on erittäin tärkeää ja avainasemassa kaikkien vesistöissä tehtävien vaikuttavien toimien suunnittelun ja toteuttamisen kannalta. Vesialueiden omistajat, osakaskunnat ja kalatalousalueet halutaan aktiivisemmin mukaan vesienhoitotyöhön. Työtä yhteisten vesialueiden järjestäytymiseksi isommiksi kokonaisuuksiksi pitää jatkaa määrätietoisesti eri hallinnonalojen yhteistyönä. Keskeisiä kehittämiskohteita järjestäytymiseen ovat ilmoitusvelvollisuuden selkeyttäminen, tiedottamisen lisääminen ja taloudellinen kannustin maan- ja vesialueen omistajille.

Järviruo'on poistot on suunniteltava ja toteutettava harkiten, muuten toimenpiteen myönteinen vaikutus jää hyvin vähäiseksi ja voi jopa tapauskohtaisesti olla kielteinen. Jokisuiden ruovikot pidättävät kasvustoihinsa maalta valuvaa kiintoainetta ja ravinteita ja estävät niiden päätymistä merelle. Rantavyöhykkeellä kasvava ruovikko sitoo maata juurillaan ollen rantojen eroosion torjua tai aiheuttaa lahtien umpeenkasvua. Huonosti suunnitellut niitot voivat aiheuttaa haittaa veden laadulle, ruovikossa elävälle lajistolle, monimuotoisuudelle tai rantojen virkistyskäytölle.

Varsinais-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelmassa esitetään toteutettavaksi rehevöityneiden merenlahtien kunnostuksia 22 vesimuodostumassa Saaristomeren alueella. Kunnostusten tavoitteena on vähentää merenlahteen päätyvästä kuormituksesta aiheutuvia rehevyys- ja liettymishaittoja sekä sisäistä kuormitusta. Kunnostustoimenpiteet pyritään aloittamaan vasta kun kohteessa on toteutettu tai tullaan toteuttamaan kunnostuksen onnistumisen kannalta riittävät toimenpiteet ulkoisen kuormituksen vähentämiseksi. Suositeltavaa onkin toteuttaa rehevöityneiden merenlahtien kunnostukset osana laajempaa valuma-aluekunnostusta.

Helsingissä 12.1.2022

Ympäristö- ja ilmastoministeri Emma Kari